

1. Saját jelölések

Jelölés Az $\{i \in \mathbb{N} | 1 \leq n\}$ halmazt \underline{n} jelöli.

1. Tétel. V vektortér K felett, S független V -beli vektorok halmaza, ekkor ha $v \notin \text{span}(S)$, akkor $S \cup \{s\}$ is független.

2. Lemma. V vektortér K felett, S V -beli lineárisan független vektorok halmaza, T V -beli generátor vektorok halmaza, v eleme S -nek, de nem eleme T -nek, akkor létezik egy olyan T , de nem S -beli vektor, hogy az S -ből a v -t kivéve és w -t hozzáadva $((S - \{v\}) \cup \{w\})$ független vektorrendszert kapunk.

3. Lemma. V vektortér K felett, $f_1, \dots, f_n \in V$ lineárisan függetlenek, $g_1, \dots, g_m \in V$ generátorrendszer, ekkor $n \leq m$.

4. Tétel. Ha V vektortér K felett, ekkor

1. ha S V -beli generátorrendszer, akkor létezik egy B bázis V -ben, ami S -nek része,
2. ha S V -beli független, akkor létezik egy olyan B bázis, aminek S része,
3. ha B_1 és B_2 V -beli bázisok, akkor a számosságuk megegyezik.

5 Definíció Ha (X, \leq) parciálisan rendezett halmaz, ha \leq parciális rendezés.

|| A parciális rendezés reflexív, antiszimmetrikus és tranzitív.

6 Definíció Ha (X, \leq) parciálisan rendezett halmaz, ekkor $a \in X$ maximális, ha $\forall b \in X, a \leq b$ esetén $a = b$.

7 Definíció Ha (X, \leq) parciálisan rendezett halmaz, ekkor $Y \subset X$ lánc, ha (Y, \leq) teljesen rendezett halmaz.

|| Teljesen rendezett halmaz bármely két eleme összehasonlítható.

8. Lemma (Zorn). Ha (X, \leq) nem üres parciálisan rendezett halmaz és minden $Y \subset X$ láncnak van X -ben felső korlátja, akkor X -nek van maximális eleme.

2. Alterek összege

Jelölés V_K jelöli a V vektorteret K test felett, de következetesség miatt mindig megjegyezzük, hogy " V_K vektortér", ami még mindig rövidebb, mint a hosszú " V K test feletti vektortér".

9 Definíció Ha V_K vektortér és $V_1, \dots, V_n \leq V$, akkor ezen alterek összege:

$$V_1 + \dots + V_n = \{v_1 + \dots + v_n | v_i \in V_i, 1 \leq i \leq n\}$$

10 Definíció Ha V_K vektortér és $V_1, \dots, V_n \leq V$, akkor ezen alterek direkt összege, olyan összeg, aminek minden eleme egyértelműen áll elő $v_1 + \dots + v_n$ ($\forall v_i \in V_i, i \in \underline{n}$). ha benne minden összeg egyértelmű.

11 Definíció V_K vektortér, $U, W \leq V, V = U \oplus W, \pi : V \rightarrow v$ lineáris leképezés, $u \in U, w \in W$, hogy $v = u + w \in V$ esetén $\pi(v) = u$. Ekkor π -t az U altérre való W irányú vetítésnek nevezzük.

3. Konjugált mátrixok

12 Definíció $A, B \in K^{n \times n}$ A és B konjugáltak (használat), ha létezik egy olyan $X \in K^{n \times n}$, melyre $B = X^{-1}AX$.

13 Definíció V_K vektortér, $f : V \rightarrow V$ lineáris leképezés a V endomorfizmusa.

Jelölés $\text{End}_K V$

14 Definíció V_K vektortér, $f \in \text{End}_K V, t \in K$:

1. $t \in K$ sajátértéke f -nek, ha létezik egy olyan nemnulla V -beli vektor, amire $f(v) = tv$,
2. $t \in K$ sajátérték, ekkor a V -beli v vektor a t -hez tartozó sajátvektor, ha $f(v) = tv$.
3. az f összes sajátértékének halmaza f spektruma.

15 Definíció Ha $n \geq 1, A \in K^{n \times n}$, ekkor A mátrix sajátértékei, sajátvektorai, spektruma az $f_A : K^n \rightarrow K^n$, endomorfizmus sajátértékei, sajátvektorai és spektruma.

16 Definição V_K vektortér, $f \in \text{End}_K V$, az S_t a t -hez tartozó sajátvektorokat tartalmazó halmaz, akkor $S \cup 0_V$ az f t -hez tartozó **sajátaltéré**.

Jelölés $\text{Eig}_{f,t}$

17 Definição V_K vektortér $f \in \text{End}_K V$, $t \in K$ változó, akkor $\det(f - tI)$ polinom az f **karaktisztikus polinomja**.

Jelölés $\text{char}_f(t)$

18 Definição V_K vektortér, $f \in \text{End}_K V$, $t \in K$, ekkor $\dim(\text{Eig}_{f,t})$ a t sajátértékének **geometria multiplicitása**.

19 Definição V_K vektortér, t_0 az $f \in \text{End}_V K$ sajátértéke, ekkor t_0 **algebrai multiplicitása** k , ha t_0 pontosan k -szoros gyöke $\text{char}_f(t)$ -nek.

20 Definição V_K vektortér, ekkor $f \in \text{End}_K V$ **diagonalizálható**, ha létezik egy \mathcal{B} bázis, amiben $[f]_{\mathcal{B}}$ diagonális.

4. Mátrixok sajátfelbontása

21 Definição $A \in K^{n \times n}$, $y \in K^n - 0$, akkor az y^T sorvektor az A **baloldali sajátvektora**, ha $y^T A = \lambda y^T$

22 Definição $A \in K^{n \times n}$ diagonalizálható mátrix **sajátfelbontása** PDP^{-1} , ahol P i -edik oszlopa az A mátrixhoz tartozó t_i -edik egyik sajátvektora (jelölje ezt most \underline{x}_i), P^{-1} i -edik sora az A mátrix t_i -hez tartozó egyik baloldali sajátvektora (jelölje most ezt \underline{y}_i). Ekkor:

$$\sum_{i=1}^n t_i \underline{x}_i \underline{y}_i$$

a **sajátfelbontás diadikus alakja**.

5. Spektrálfelbontás

23 Definição Ha $A \in K^{n \times n}$ -nak létezik sajátfelbontása és P_i a $\text{Eig}_{A,t(i)}$ -re való vetítés mátrixa (a vetítés iránya a többi sajátaltér direkt összege), akkor A **spektrálfelbontása**:

$$A = t_1 P_1 + \dots + t_k P_k$$

6. Bilineáris leképezések

Dián vannak itt dolgok, amit nem akarok leírni.

Dia (definió)tartalma:

1. bilineáris leképezés
2. szimmetrikus bilineáris leképezés
3. Gram-mátrix
4. baloldali, jobboldali mag, reguláris
5. ortogonalitás bilineáris leképezésre nézve
6. ortogonális kiegészítő
7. Tehetetlenségi Tétel

7. Euclides-terek

24 Definição $V_{\mathbb{R}}$, $\beta : V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ bilineáris leképezés, ekkor β **pozitív definit**, ha szimmetrikus és minden V -beli v vektorra $\beta(v, v) \geq 0$, továbbá $\beta(v, v) = 0$ pontosan akkor, ha $v = 0$. Másik elnevezés a **skalárszorzat**.

25 Definíció

1. $V_{\mathbb{R}}, \beta := \langle \cdot, \cdot \rangle : V^2 \rightarrow \mathbb{R}$ skalárszorzat (másnéven belsőszorzat), ekkor a $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)$ pár **Euclides-tér** (inner product space).
2. $v \in V$, akkor $\|v\| = \sqrt{\langle v, v \rangle}$ a v **normája**
3. $v, w \in V$, akkor $d(v, w) = \|v - w\|$ a v és a w **távolsága**

Jelölés $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_E$ jelöli a $V_{\mathbb{R}}$ vektorteret, amiben $\langle \cdot, \cdot \rangle$ vektorszorzat. Ha emellett V még véges dimenziós is, akkor ezt $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_{E, \infty}$ jelöli.

26 Definíció $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_E$ ekkor ha $v, w \in V$, akkor a **szögük**:

$$\arccos \frac{\langle v, w \rangle}{\|v\| \|w\|}$$

27 Definíció $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_E$ és $v, w \in V$, akkor $v \perp_{\langle \cdot, \cdot \rangle} w$, ha v és w szöge $\frac{\pi}{2}$.

8. Ortogonális bázisok

28 Definíció $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_E$ $S \subset V$ **ortogonális** részhalmaz, ha minden $v, w \in S$ esetén $v \perp_{\langle \cdot, \cdot \rangle} w$, valamint S **ortonormált**, ha ortogonális és minden S -beli v -re $\|v\| = 1$, és S **ortonormált bázis**, ha ortonormált és bázis.

29 Definíció $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ **pozitív definit mátrix**, ha $\beta(x, y) = x^T A y$ pozitív definit pontosan akkor, ha A szimmetrikus és $x^T x > 0$ minden nemnulla $\mathbb{R}^n - 0$ -beli vektorra.

9. Ortogonális kiegészítő

10. Adjungált

30 Definíció $(V_1, \langle \cdot, \cdot \rangle_1)_E, (V_2, \langle \cdot, \cdot \rangle_2)_E, f : V_1 \rightarrow V_2$ lineáris leképezés $f^* : V_2 \rightarrow V_1$ lineáris függvényt az f **adjungáltjának** nevezzük, ha minden $v \in V_1$ -beli, $w \in V_2$ -beli vektorokra:

$$\langle f(v), w \rangle_2 = \langle v, f^*(w) \rangle_1.$$

31 Definíció $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_E$ $f \in \text{End}_{\mathbb{R}} V$, ekkor f **önadjungált**, ha $f^* = f$.

32 Definíció $X \in \mathbb{R}^{n \times n}$ **ortogonális**, ha $X^T X = I$ (azaz $X^T = X^{-1}$).

11. Ortogonális transzformációk

33 Definíció $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_E, f \in \text{End}_{\mathbb{R}} V$, ekkor f ortogonális transzformáció, ha bijektív (izomorfizmus) és minden V -beli v és w esetén:

$$\langle v, w \rangle = \langle f(v), f(w) \rangle.$$

34 Definíció A (G, \cdot) páros **csoport**, ha $G \neq \emptyset$.

35 Definíció A (G, \cdot) páros **Abel-csoport**, ha (G, \cdot) csoport és \cdot kommutatív.

Jelölés Az $\langle \cdot, \cdot \rangle$ -ra ortogonális transzformációk csoportját $O_{\langle \cdot, \cdot \rangle}$ jelöli (vagy $O_{\langle \cdot \rangle}$).

36 Definíció Ha $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_{E, \infty}, V = \mathbb{R}^{n \times n} A \in V$ ortogonális leképezés mátrixa, ekkor az ilyen leképezések csoportja $\langle \cdot, \cdot \rangle$ -ra nézve az **n-edrendű ortogonális csoport**.

Jelölés $O_{n, \langle \cdot \rangle}(\mathbb{R})$

37 Definíció $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_{E, \infty}, f \in O(V)$, ekkor az olyan f -ek melyekre $\det(f) = 1$ a **speciális ortogonális csoportot** alkotnak.

Jelölés $SO(V)$

12. Szemiortogonális mátrixok

38 Definiáció $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ **szemiortogonális**, ha az oszlopok vagy sorok ortonormált bázist (vagy csak rendszert?) alkotnak. Tehát $A^T A = I_n$, ha az oszlopok alkotnak, $AA^T = I_m$, ha a sorok alkotnak ortonormált rendszert.

39 Definiáció A teljes oszloprangú ($\text{rk } A = n$) $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ **QR-felbontása** $QR = A$, ha $Q \in \mathbb{R}^{m \times n}$ szemiortogonális, $R \in \mathbb{R}^{n \times n}$ pedig felsőháromszögmátrix, ahol a diagonális elemek nemnegatívak.

40. Tétel. A QR-felbontás egyértelműen létezik.

41 Definiáció $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)_{E, \infty}$, $\beta : V \times V \rightarrow \mathbb{R}$, szimmetrikus, bilineáris, akkor β :

1. **pozitív definit**, ha $\forall v \in V : \beta(v, v) \geq 0$ és $\beta(v, v) = 0 \Leftrightarrow v = 0$,
2. **pozitív semidefinit**, ha $\forall v \in V : \beta(v, v) \geq 0$,
3. **negatív definit**, ha $\forall v \in V : \beta(v, v) \leq 0$ és $\beta(v, v) = 0 \Leftrightarrow v = 0$,
4. **negatív semidefinit**, ha $\forall v \in V : \beta(v, v) \leq 0$,
5. **indefinit**, ha $\exists v, w : \beta(v, v) > 0, \beta(w, w) < 0$.

42. Állítás. $(V, \beta)_{\mathbb{R}, \infty}$, ha \mathcal{B} , egy V -beli bázis, úgy, hogy $[\beta]_{\mathcal{B}}$ diagonalizálható, a diagonális elemek d_1, \dots, d_n akkor:

1. β pozitív definit pontosan akkor, ha minden $\forall d_i > 0$,
2. β pozitív semidefinit pontosan akkor, ha minden $\forall d_i \geq 0$,
3. β negatív definit pontosan akkor, ha minden $\forall d_i < 0$,
4. β negatív semidefinit pontosan akkor, ha minden $\forall d_i \leq 0$,
5. β indefinit egyébként.

43. Állítás. $(V, \beta)_{\mathbb{R}, \infty}$, ha \mathcal{B} , egy V -beli bázis, úgy, hogy $[\beta]_{\mathcal{B}}$ szimmetrikus akkor:

1. β pozitív definit pontosan akkor, ha minden sajátértéke pozitív,
2. β pozitív semidefinit pontosan akkor, ha minden sajátértéke nemnegatív,
3. β negatív definit pontosan akkor, ha minden sajátértéke negatív,
4. β negatív semidefinit pontosan akkor, ha minden sajátértéke nempozitív,
5. β indefinit egyébként.

44. Állítás. $(V, \beta)_{\mathbb{R}, \infty}$, $\mathcal{B} = \{b_1, \dots, b_n\}$ bázis V -ben, $A = [\beta]_{\mathcal{B}}$. Ha A_k a az A főminorja, akkor:

1. β pontosan akkor pozitív definit, ha $\det A_k > 0$,
2. β pontosan akkor negatív definit, ha $(\det A_k)(-1)^k > 0, \forall k \in \underline{n}$,
3. ha $\det A \neq 0$ és se az 1., se a 2. eset nem áll fenn, akkor β indefinit.

13. Qadratikus alak

45 Definiáció $V_{\mathbb{R}, \infty}$ és $\beta : V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ szimmetrikus, bilineáris leképezés, $\mathcal{B} = \{b_1, \dots, b_n\}$ V vektortér egy bázisa, $[x]_{\mathcal{B}} = (x_1, \dots, x_n)^T$, ekkor a **qadratikus alak**:

$$Q(x) = [x]_{\mathcal{B}}^T [\beta]_{\mathcal{B}} [x]_{\mathcal{B}} = \sum_{i,j=1}^n \beta(b_i, b_j) x_i x_j = \sum_{i,j=1}^n a_{ij} x_i x_j$$

Ekkor ez az alak az x_1, \dots, x_n egy homogén másodfokú polinomja.

Jelölés Az a szimmetrikus, bilineáris β függvény, amit Q meghatároz β_Q jelöli. jelöli.

Jelölés $(V, \beta)_{\mathbb{R}, \text{inf}}$ jelöli inentől (amíg másképpen nincs meghatározva) az \mathbb{R} feletti véges vektorteret, amin β egy szimmetrikus, bilineáris függvény.

46 Definiáció $(V, \beta)_{\mathbb{R}, \infty}$ $\mathcal{C} = \{c_1, \dots, c_n\}$ V -nek egy ortonormált bázisa, akkor $\mathcal{B} = \{b_1, \dots, b_n\}$ V -beli bázis által feszített egydimenziós altereket (egyeneseket), a Q **főtengelyeinek** nevezzük.

47 Definiáció A